

***Europe Direct je služba za pomoč pri iskanju odgovorov
na vprašanja v zvezi z Evropsko unijo.***

Brezplačna telefonska številka (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govornice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Urad za publikacije Evropske unije, 2015

ISBN: 978-92-9240-670-7

ISSN: 1977-2599

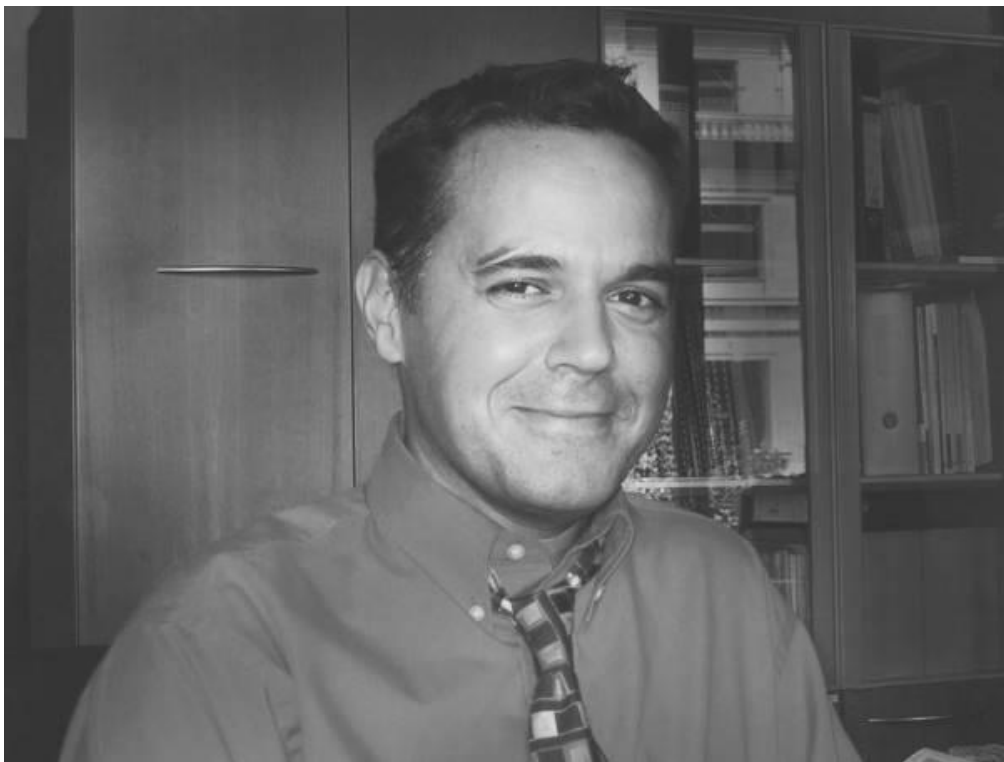
doi: 10.2802/921350

© Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu, 2015

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Dr. Eusebio Rial González

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) je v letu 2014 izgubila dragega in zelo spoštovanega člana. Dr. Eusebio Rial González, vodja enote za preventivo in raziskave, je 18. decembra pri komaj 48 letih umrl za rakom. Od pridružitve EU-OSHA leta 2003 se je posvečal izboljšanju varnosti in zdravja na delovnih mestih v Evropi ter imel ključno vlogo pri številnih vodilnih projektih: kampanji Zdravo delovno okolje 2014–2015: Obvladajmo stres za zdrava delovna mesta, Evropski raziskavi podjetij o novih in nastajajočih tveganjih (ESENER), spletnem interaktivnem orodju za ocenjevanje tveganja (OiRA) in spletni platformi OSHwiki. Dr. Eusebio Rial González je bil ne samo zelo cenjen sodelavec, ampak mnogim od nas tudi dober prijatelj, zato ga bomo zelo pogrešali.

Leto, ki se je končalo tako žalostno, se je začelo zelo obetavno: sprejet je bil nov večletni strateški program EU-OSHA za obdobje 2014–2020, ki zagotavlja jasen pogled na to, kako najbolje spodbujati varnost in zdravje pri delu v težkem poslovnem okolju. Januarja smo za naše delo prejeli priznanje in podporo z visoke ravni, ko je Martin Schulz, predsednik Evropskega parlamenta, uradno obiskal Bilbao, da bi se osebno seznanil z dejavnostmi agencije. László Andor, evropski komisar za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, je 31. marca odprl naše nove prostore v okrožju Miribilla v Bilbao. Istega dne sta EU-OSHA in Kraljevina Španija podpisali sporazum o sedežu, s katerim je bilo dolgoročno zagotovljeno, da bo Bilbao ostal naš dom. Junija pa je bil sprejet težko pričakovani strateški okvir EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2014–2020. Njegovi strateški cilji so usklajeni s ključnimi področji dela EU-OSHA.

1 Predvidevanje sprememb

EU-OSHA je leta 2014 objavila pomemben pregled, ki izhaja iz njenega zadnjega obsežnejšega projekta o predvidevanjih: „[Sedanja in nastajajoča tveganja na področju varnosti in zdravja pri delu v zdravstvu, vključno z oskrbo na domu in skupnostno oskrbo](#)“. V njem so predstavljeni izzivi, s katerimi se srečuje ta dejavnost, vključno z vse večjim povpraševanjem po zdravstvenih storitvah in potrebo po dolgotrajnejši oskrbi, pomanjkanjem usposobljenih in izkušenih strokovnjakov ter vse večjo uporabo tehnologije, ki zahteva nova znanja in spretnosti.

Z mislimi, usmerjenimi na naslednji projekt o predvidevanjih, je bilo objavljeno še eno pomembno poročilo z naslovom: „[Raziskovalna študija o predvidevanju novih in nastajajočih tveganj in izzivov na področju varnosti in zdravja pri delu](#)“. Morebitne tri teme naslednjih študij so: učinek informacijske in komunikacijske tehnologije na varnost in zdravje pri delu, smeri razvoja na področju upravljanja človeških virov ter vpliv finančne krize na varnost in zdravje na delovnem mestu.

Opredelitev in določitev prednostnih raziskovalnih nalog omogoča boljšo usklajenost raziskav in učinkovitejšo rabo sredstev. EU-OSHA je v ta namen v okviru večletnega projekta o prednostnih raziskovalnih nalogah na področju varnosti in zdravja pri delu sestavila ožji seznam prednostnih tem, opredeljenih v njenem [poročilu iz leta 2013](#). Poleg tega je pripravila dokumente s stališči do navedenih tem, kot je „preventivno oblikovanje“, da bi med raziskovalno skupnostjo izboljšala ozaveščenost o varnosti in zdravju na delovnem mestu.

2 Dejstva in številke

Terensko delo za drugo evropsko raziskavo podjetij o novih in nastajajočih tveganjih (ESENER-2) je bilo leta 2014 končano v skladu z načrtom. Opravljenih je bilo približno 50 000 anket v 36 državah, kar pomeni precej večji vzorec v primerjavi z ESENER-1. Izsledki raziskave bodo objavljeni tekom leta 2015. Januarja 2014 so bila objavljena priporočila [naknadne evalvacije ESENER-1](#), ki so bila upoštevana v raziskavi ESENER-2.

Predhodni izsledki pilotnega projekta „Varnejše in bolj zdravo delo za vse generacije – varnost in zdravje pri delu v kontekstu staranja delovne sile“, ki ga je naročil Evropski parlament, so bili decembra 2013 predstavljeni na konferenci v Evropskem parlamentu, [zbornik](#) pa je bil januarja 2014 objavljen na spletni strani EU-OSHA. Nadaljnja analiza izsledkov bo opravljena v letu 2015, zaključna konferenca projekta pa bo organizirana septembra. Ta tema je tako pomembna, da je bila izbrana za osrednjo temo kampanje Zdravo delovno okolje 2016–2017 – *Zdrava delovna mesta za vse generacije*.

Leta 2014 je bila dokončana začetna faza projekta „Izboljšanje varnosti in zdravja pri delu v mikro in malih podjetjih v Evropi“. Cilj je opredeliti ključne pogoje za ustvarjanje okolja, potrebnega za izboljšanje upravljanja varnosti in zdravja pri delu. Izčrpen pregled bo objavljen leta 2015.

Januarja je EU-OSHA je v sodelovanju s francosko Agencijo za hrano, okolje ter varnost in zdravje pri delu (ANSES) v Parizu izvedla seminar o tveganjih

za reproduktivno zdravje. Ob koncu leta je bilo objavljeno metodološko poročilo o raku, povezanem z delom, [„Izpostavljenost rakotvornim snovem in z delom povezan rak: pregled metod ocenjevanja“](#). Oktobra je bil v Bruslju organiziran še en seminar, ki predstavlja začetek obsežne študije o bremenu poklicnih bolezni. Ena od izpostavljenih tem se je nanašala na sisteme spremljanja in opozarjanja. Ti omogočajo prepoznavanje bolezni, ki se trenutno ne uvrščajo med poklicne, vendar bi se zanje lahko izkazalo, da so povezane z delom. Z zgodnjim prepoznavanjem se krepi ozaveščenost, to pa pomeni večjo verjetnost, da bodo delavci, ki zbolijo za takimi boleznimi, dobili nadomestilo.

Leta 2014 sta bili objavljeni dve pomembni poročili o delu agencije v zvezi s stroški in koristmi varnosti in zdravja pri delu, in sicer je bila maja objavljena [„Ocena stroškov nezgod pri delu in slabega zdravja, povezanega z delom: pregled metodologij“](#), ki mu je junija sledila razprava strokovnjakov o ugotovitvah, in septembra [„Poslovni razlogi za varnost in zdravje pri delu: analiza stroškov in koristi ukrepov v malih in srednje velikih podjetjih“](#), v katerem so predstavljeni prepričljivi razlogi za dobro upravljanje varnosti in zdravja pri delu. Istega meseca je sledila konferenca z naslovom [„Naložbe v varnost in zdravje pri delu: kako koristi pretehtajo nad stroški“](#).

3 Orodja za upravljanje varnosti in zdravja pri delu

Leta 2014 je bil dosežen velik napredek v zvezi z orodjem OiRA. Objavljenih je bilo 47 novih orodij, s čimer je bil presežen cilj 35 orodij, medtem ko razvoj dodatnih 30 orodij še poteka. Organiziranih je bilo 14 seminarjev, na katerih so bila malim in srednje velikim podjetjem predstavljena orodja OiRA ali posebna sektorska orodja. Decembra je bila delavnica o orodju OiRA vključena v konferenco, ki je potekala pod okriljem italijanskega predsedstva Sveta EU z naslovom „Kako v kriznih časih povezovati rast in konkurenčnost podjetij ter obenem spodbujati varnost in zdravje pri delu“. Na pomen tega orodja kaže tudi dejstvo, da je bilo posebej izpostavljeno v novem strateškem okviru EU za varnost in zdravje pri delu, v katerem je bil naveden kot glavni prispevek pri nudenju pomoči malim in srednje velikim podjetjem pri izpolnjevanju zakonodajnih zahtev glede varnosti in zdravja pri delu.

4 Ozaveščanje

V sodelovanju z Evropsko komisijo je 7. aprila potekala v Bruslju napoved kampanje Zdravo delovno okolje 2014–2015: Obvladajmo stres za zdrava delovna mesta. Istega dne je začela delovati spletna stran kampanje, ki ponuja informacije v 25 jezikih. Naslednjega dne je potekal sestanek partnerjev kampanje, objavljen pa je bil tudi razpis za uradno partnerstvo v okviru kampanje. Kampanji se je pridružilo več kot 100 partnerjev, vključilo pa se je tudi več kot 30 medijskih partnerjev, ki pomagajo pri njeni promociji.

Agencija EU-OSHA je zaradi uspeha prve primerjalne delavnice, ki je bila izvedena med kampanjo 2012–2013, ustanovila usmerjevalno skupino, leta 2014 pa so bili izvedeni še trije dogodki, ki so jih gostili Heineken, LEGO in Toyota. Za leto 2015 so načrtovani še trije dogodki, ki jih bodo gostila podjetja.

Vrhunec vsake kampanje Zdravo delovno okolje so evropska priznanja za dobro prakso. Za priznanja so se tokrat lahko prvič potegovali uradni partnerji kampanje. Žirija je januarja 2015 izmed 50 prijavljenih, uvrščenih v ožji izbor, izbrala dobitnike priznanj, ki so bila podeljena na slovesni podelitvi aprila 2015.

Evropski teden varnosti in zdravja pri delu je potekal od 20. do 24. oktobra. V tem tednu se je zvrstilo več sto dogodkov in dejavnosti s poudarkom na obvladovanju stresa v zvezi z delom. Samo španska informacijska točka je organizirala več kot 50 dogodkov – od tečajev usposabljanja in seminarjev do filmskih projekcij in medijskih dogodkov.

EU-OSHA podpira svoje nacionalne informacijske točke s svežnjem pomoči, namenjenem izvajanju aktivnosti v okviru evropske kampanje in s pripravo obsežnega gradiva zanjo. V letu 2014 je bilo razdeljenih 88 720 promocijskih izdelkov z logotipom kampanje, 476 125 publikacij v 25 jezikih, 62 reklamnih stojal in 15 razstavnih kompletov.

Poleg uradnega vodnika po kampanji, brošure in letaka so bili ključni prispevki za kampanjo 2014–2015 film [Napo v ... Ko te stresa stres](#), [„E-vodnik o obvladovanju stresa in psihosocialnih tveganj“](#), naj sodobnejši pregled [„Izračun stroškov zaradi stresa, povezanega z delom, in psihosocialnih tveganj“](#);

Paul Lacoste, dobitnik filmske nagrade Zdravo delovno okolje 2014 na mednarodnem filmskem festivalu dokumentarnega in animiranega filma v Leipzigu (DOK Leipzig)

Christa Sedlatschek, direktorica agencije EU-OSHA; László Andor, komisar za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje; Vasilis Kegkeroglou, namestnik ministra na ministrstvu za delo, socialno varnost in blaginjo, predstavnik grškega predsedstva EU, na tiskovni konferenci ob začetku kampanje Zdravo delovno okolje v Bruslju aprila 2014

in poročilo [„Psihosocialna tveganja v Evropi: razširjenost in strategije za preprečevanje“](#), ki je nastalo v sodelovanju z Eurofound-om.

Hkrati so se že začele priprave za kampanjo Zdravo delovno okolje 2016–2017: *Zdrava delovna mesta za vse generacije*, ki bo osredotočena na spodbujanje trajnostnega dela in zdravega staranja. Dosežen je bil dogovor o obsegu in ciljih kampanje, EU-OSHA pa je naročila izdelavo spletnega e-vodnika za podporo podjetjem pri upravljanju varnosti in zdravja pri delu, upoštevajoč staranje delovne sile.

EU-OSHA je že šesto leto zapored sponzorirala filmsko nagrado Zdravo delovno okolje, ki se podeljuje novembra na festivalu dokumentarnega filma DOK v Leipzigu. Nagrado je prejel film *Trgatev*

avtorja Paula Lacosta, v katerem spremljamo skupino sezonskih obiralcev grozdja na jugu Francije. Film je bil izbran zaradi prikaza negotovega in spreminjajočega se sveta dela ter svoje pomembnosti za temo kampanje 2014–2015, tj. z delom povezan stres. Agencija je poskrbela tudi za to, da je bil predhodni zmagovalec – film *C(us)todians (Pazniki)* avtorja Alyja Muritibe, ki pripoveduje o delovnem življenju v brazilskem zaporu – preveden in opremljen s podnapisi v 13 jezikih ter poslan nacionalnim informacijskim točkam.

Po uspešni pilotni izvedbi projekta „Napo spletno orodje za učitelje“ se je ta nadaljeval v letu 2014. Spletno gradivo, ki je namenjeno osnovnošolskim otrokom, starim od 7 do 11 let, vsebuje pripomočke, ki učiteljem pomagajo pri zgodnjem seznanjanju otrok z varnostjo in zdravjem. Leta 2014 je bila naročena ocena pobude, rezultati pa bodo objavljeni leta 2015.

Eden od vrhuncev leta 2014 je bila udeležba EU-OSHA na 20. svetovnem kongresu varnosti in zdravja pri delu v Frankfurtu, ki je potekal od 24. do 27. avgusta. Agencija je na svoji stojnici predstavila portal OSHwiki, orodje OIRA in kampanjo Zdravo delovno okolje 2014–2015. Njeni predstavniki so sodelovali tudi v sedmih predstavitev, vključno s simpozijem o psihosocialnih tveganjih, ki ga je organizirala sama.

20. svetovni kongres o varnosti in zdravju pri delu leta 2014 v Frankfurtu

5 Mreženje znanja

[Spletna enciklopedija OSHwiki](#), ki je uradno začela delovati v času 20. svetovnega kongresa varnosti in zdravja pri delu v Frankfurtu, je prva spletna platforma, ki uporabnikom omogoča, da sodelujejo pri zbiranju in izmenjavi znanja o varnosti in zdravju pri delu. Obenem je vsem, ki se ukvarjajo s področjem varnosti in zdravja pri delu, omogoča nove možnosti za spletno mreženje. Da bi se ohranila zanesljivost in neoporečnost spletišča, prispevke pišejo samo akreditirani avtorji. Spletna enciklopedija OSHwiki naj bi vsebovala zanesljive informacije o vseh pomembnejših temah s področja varnosti in zdravja pri delu. Nenehno se ji dodajajo novi prispevki. Njena vzpostavitev je vzbudila veliko zanimanja in medijske pozornosti, v letu 2014 pa je bilo akreditiranih že več kot 100 novih avtorjev.

6 Mrežno povezovanje in komunikacija

Leta 2014 je bila kampanja Zdravo delovno okolje prvič celovito podprta prek družbenih medijev, saj je vključevala gradivo za kampanjo, razvito posebej za družbene medije, kot so infografike in videoposnetki. Začetne številke so bile zelo spodbudne: v prvih štirih mesecih po začetku kampanje je bilo trikrat več obiskov spletne strani kampanje kot v istem obdobju med predhodno kampanjo.

Ob koncu leta je imela agencija EU-OSHA več kot 1 000 naročnikov na svojem kanalu YouTube, več kot 17 000 všečkov na Facebooku, 11 500 sledilcev na Twitterju in

5 290 sledilcev na LinkedInu – vse te številke so bile precej višje kot v preteklem letu.

V pričakovanju zagona novega EU-OSHA spletišča v letu 2015 je bil na 20. svetovnem kongresu varnosti in zdravju pri delu, ki je potekal avgusta v Frankfurtu, predstavljen njegov prototip. Medtem je bilo v letu 2014 objavljenih 46 spletnih napovednih oglasov, namenjenih promociji publikacij, dejavnosti in dogodkov ter 11 spletnih dnevniških zapisov na določeno temo.

V smislu mednarodnega mrežnega povezovanja se je 30. novembra 2014 končalo financiranje projekta EU-OSHA za podporo državam, vključenim v instrument za predpristopno pomoč (IPA). Agencija jim je med drugim zagotavljala informacije, skrbela za prevode ključnega gradiva ter finančno pomagala nacionalnim informacijskim točkam pri njihovi udeležbi na seminarjih in srečanjih. Agencija zagotavlja podporo tudi s širjenjem prepoznavnosti nacionalnih informacijskih točk, na primer z udeležbo predstavnikov EU-OSHA kot osrednjih govorcev na konferencah o varnosti in zdravju pri delu v državah IPA. Trenutno se še iščejo dodatna sredstva, da bi se projekt lahko nadaljeval tudi v bodoče.

EU-OSHA je februarja 2014 začela nov projekt, ki se financira v okviru evropske sosedске politike (ESP) ter 16 partnerskim državam južno in vzhodno od EU ponuja priložnost, da vzpostavijo privilegiran odnos z EU. V okviru tega projekta lahko partnerske države sodelujejo pri delu agencij, kot je EU-OSHA. Agencija je vzpostavila stike v evropskem sosedstvu, obiskala vrsto držav, ključno gradivo pa se prevaja v jezike partnerskih držav. Leta 2015 bodo v Bilbao organizirani seminarji in delavnice za predstavnike držav ESP.

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- en izvod:
na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- več kot en izvod ter plakati in zemljevidi:
pri predstavništvih Evropske unije (http://ec.europa.eu/represent_sl.htm),
pri delegacijah v državah, ki niso članice EU
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_sl.htm), pri službi Europe Direct
(http://europa.eu/europedirect/index_sl.htm) ali s klicem na telefonsko številko
00 800 6 7 8 9 10 11 (brezplačna številka za celotno EU) (*).

(*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA)

si prizadeva za varnejša, bolj zdrava in produktivnejša delovna mesta v Evropi. Proučuje, pripravlja in širi zanesljive, uravnotežene in nepristranske informacije o varnosti in zdravju pri delu ter organizira vseevropske kampanje ozaveščanja. Agencija, ki jo je Evropska unija ustanovila leta 1994 in ima sedež v španskem mestu Bilbao, združuje predstavnike Evropske komisije, vlad držav članic, združenj delodajalcev in delavcev ter vodilne strokovnjake iz vseh držav članic EU in zunaj njenih meja.

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

12 Santiago de Compostela,
E-48003 Bilbao, Španija
Tel.: +34 944358400
Faks: +34 944358401
E-naslov: information@osha.europa.eu

<http://osha.europa.eu>